ZAKON O OBRAZOVANjU ODRASLIH ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 5/2014 i 13/2018)

ZAKON O OBRAZOVANjU ODRASLIH

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 5/2014 i 13/2018)

DIO I. OPĆE ODREDBE

Član 1

(Predmet Zakona)

Zakonom o obrazovanju odraslih (u daljem tekstu: Zakon) uređuje se:

a) obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih;

b) opća pitanja u vezi sa organizacijom, finansiranjem, upravljanjem i rukovođenjem procesom obrazovanja odraslih;

c) uvjeti koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih;

d) prava i obaveze nadležnih organa u oblasti obrazovanja odraslih,

e) izdavanje javnih isprava, i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton).

Član 2

(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

a) odrasli su lica starija od 15 godina koja nisu završila osnovno obrazovanje, odnosno lica starija od 18 godina koja su završila osnovno obrazovanje u redovnom školovanju i druga lica koja se obrazuju, a da pri tom nemaju status učenika ili studenta;

b) prvo zanimanje je obrazovanje i osposobljavanje nakon završene osnovne škole, s ciljem uključivanja u rad i obavljanje manje složenih poslova;

c) dokvalifikacija je stjecanje novog znanja u okviru istog zanimanja s ciljem povećanja kompetencija, odnosno dodatno stručno obrazovanje prema posebno utvrđenim diferenciranim programima, radi stjecanja višeg stepena kvalifikacije u okviru istog zanimanja;

d) prekvalifikacija je obrazovanje i osposobljavanje za drugo zanimanje, radi zapošljavanja, odnosno obrazovanje i osposobljavanje koje osobi koja je već prethodno stekla neko stručno zvanje odnosno zanimanje omogućava da stekne nove kompetencije za obavljanje novog zanimanja ili nove profesiona-lne djelatnosti;

e) specijalizacija je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja/ zvanja radi stjecanja posebnih znanja i radnih vještina;

f) usavršavanje je svaki oblik obrazovanja nakon završenog inicijalnog obrazovanja ili tokom radnog vijeka koje treba pomoći osobi da poboljša ili aktuelizira svoja već stečena znanja i/ili kompetencije, da stekne nove kompetencije u pogledu profesionalnog napredovanja i da se lično i profesionalno usavršava;

g) osposobljavanje je obrazovanje i osposobljavanje za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole, za obavljanje jednostavnih i manje složenih poslova određenog zanimanja;

h) posebni programi su programi za povećanje općeg obrazovanja i kulturnog nivoa stanovništva i povećanje stručnih i drugih kompetencija;

i) javno važeći obrazovni program je program obrazovanja koji je donio, odnosno odobrio nadležni organ;

j) ishodi učenja su izjave o tome šta polaznik obrazovanja odraslih treba da zna, razumije i može da obavlja na kraju završenog procesa

učenja, odnosno programa obrazovanja (znanja, vještine i kompetencije);

k) znanje je rezultat usvajanja informacija kroz proces učenja, odnosno skup činjenica, principa, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja;

l) vještine predstavljaju sposobnost primjene znanja i korištenja principa "znati kako" da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem;

m) kompetencije su sposobnost primjene znanja, vještina i personalnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tokom učenja, kako u privatnom tako i u profesionalnom razvoju;

n) pismenost odraslih obuhvata:

1) osnovnu pismenost, kao sposobnost odraslih da komuniciraju na vlastitom jeziku i da s razumijevanjem čitaju i pišu kratke, jednostavne izjave o njihovom svakodnevnom životu;

2) funkcionalnu pismenost, kao sposobnost odraslih da razumiju i koriste medijske i druge informacije u svrhu planiranja i ostvarenja vlastitog razvoja, kao i sposobnost odraslih da se uključe u aktivnosti u kojima je pismenost, koja podra-zumijeva i korištenje informacionih i komunikacionih tehnologija, potrebna za njihovo bolje svakodnevno funkcioniranje i učešće u životu zajednice;

o) cjeloživotno učenje podrazumijeva integraciju formalnog, neformalnog i informalnog učenja kako bi se stekle mogućnosti za stalno unapređenje kvaliteta življenja.

Član 3

(Obrazovanje odraslih)

(1) Obrazovanje odraslih obuhvata cjelinu procesa učenja odraslih namijenjenu:

a) ostvarivanju prava na slobodan razvoj ličnosti;

b) osposobljavanju za zapošljavanje, stjecanju kvalifikacija za prvo zanimanje, prekvalifikaciji, dokvalifikaciji, stjecanju i produbljivanju stručnih znanja, vještina i kompetencija;

c) osposobljavanju za aktivno građanstvo.

(2) Obrazovanje odraslih dio je jedinstvenoga obrazovnog sistema Zeničko-dobojskog kantona i predstavlja djelatnost od posebnog interesa za Kanton.

Član 4

(Upotreba rodnoosjetljivog jezika)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

Član 5

(Načela obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih temelji se na načelima:

a) cjeloživotnog učenja - uvažavanja potreba i mogućnosti odraslih za učenje i razvoj tokom cijelog života;

b) uvažavanja različitosti potreba i mogućnosti, prethodnih znanja i iskustava, te s tim u vezi i specifičnosti obrazovanja i učenja odraslih;

c) slobode izbora odgovarajućeg obrazovanja, kao i oblika, metoda i načina učenja;

d) dostupnosti i raznovrsnosti obrazovne ponude;

e) osiguranja odgovarajućeg kvaliteta obrazovanja;

f) promoviranja jednakih vrijednosti ishoda učenja u formalnom i neformalnom obrazovanju, te informalnom učenju;

g) profesionalnosti i odgovornosti organizatora obrazovanja odraslih, te profesionalnosti i etičnosti andragoškog kadra;

h) poštovanja ličnosti i dostojanstva svakog učesnika u procesu obrazovanju odraslih;

i) informiranja, savjetovanja i vođenja u daljem obrazovanju i/ili karijernom napredovanju.

j) povezivanja obrazovanja sa potrebama tržišta rada;

k) saradnje u oblasti obrazovanja odraslih - organa uprave nadležnih za oblast obrazovanja, privrede, rada, zapošljavanja, socijalne zaštite,

ustanova i drugih organizacija nadležnih za razvoj, obezbjeđenje i unapređenje obrazovanja odraslih, jedinica lokalne samouprave, kao i socijalnih partnera (Privredna/Obrtnička komora, Udruženje poslodavaca Zeničko-dobojskog kantona, reprezentativni sindikati).

Član 6

(Ciljevi obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih ima za cilj:

a) omogućiti stjecanje najmanje osnovnog obrazovanja;

b) podizati osnovnu i funkcionalnu pismenost odraslih;

c) osposobljavati za zapošljavanje odrasla lica koja nemaju završeno formalno obrazovanje i stjecanje kvalifikacija za prvo zanimanje;

d) omogućavati dalje obrazovanje i obuku, odnosno mogućnost dokvalifikacije, prekvalifikacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tokom cijelog radnog i životnog vijeka;

e) omogućavati obrazovanje i stjecanje znanja, vještina i kompetencija u skladu sa ličnim sposobnostima, afinitetima i životnom dobi pojedinca;

f) omogućavati formalno/javno priznavanje i potvrđivanje rezultata prethodnog učenja odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, bez obzira na način njihovog stjecanja;

g) povećati profesionalnu mobilnost i fleksibilnost radno aktivnog stanovništva.

Član 7

(Vrste obrazovanja odraslih)

(1) Obrazovanje odraslih odvija se kao formalno, neformalno, informalno i/ili samousmjereno učenje

(2) Formalno obrazovanje odraslih je djelatnost koja se realizira u javnim i privatnim obrazovnim ustanovama verificiranim od strane Ministarstva radi stjecanja općeg obrazovanja, odgovarajućih kvalifikacija, znanja, vještina i kompetencija u skladu sa propisanim standardima i nastavnim planovima i programima donesenim ili odobrenim od strane Ministarstva.

(3) Formalno obrazovanje odraslih obuhvata:

a) osnovno obrazovanje odraslih;

b) srednjoškolsko obrazovanje odraslih: stjecanje srednje školske ili stručne spreme, niže stručne spreme, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju, osposobljavanje i usavršavanje;

c) obrazovanje na visokoškolskim ustanovama lica koja su stekla visokoškolsko obrazovanje.

(4) Formalno obrazovanje odraslih provodi se u skladu s javno važećim obrazovnim programom.

(5) Neformalno obrazovanje odraslih označava organi-zirane procese učenja usmjerene ka osposobljavanju odraslih osoba za rad, za različite socijalne aktivnosti, te za lični razvoj.

(6) Neformalno obrazovanje mogu organizirati i provoditi centri za obrazovanje odraslih, osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, škole/centri stranih jezika, škole/centri za informaciono-komunikacione tehnologije, centri za kulturu i obrazovanje, auto-škole, ustanove za smještaj i brigu o osobama s posebnim potrebama, te penološke i druge ustanove, udruženja građana, privredni subjekti i druga pravna lica koja su, između ostalog, kao svoju djelatnost navela neformalno obrazovanje odraslih.

(7) Informalno učenje odraslih označava aktivnosti u kojima odrasla osoba prihvaća stajališta i pozitivne vrednote te vještine i znanja iz svakodnevnog iskustva i različitih drugih utjecaja i izvora iz svoje okoline.

(8) Samousmjereno učenje odraslih označava aktivnosti u kojima odrasla osoba samostalno uspostavlja kontrolu nad procesom učenja kao i odgovornost za rezultate učenja.

Član 8

(Specifičnosti organiziranja obrazovanja odraslih)

Organizacija nastave iz pojedinih predmeta ili oblasti, napredovanje i način provjeravanja znanja, vještina i kompetencija prilagoĊava se specifičnostima i potrebama, odnosno mogućnostima polaznika

obrazovanja, prema andragoškim principima, u skladu sa programom.

DIO II. PROVOĐENJE I STICANJE OBRAZOVANJA

Član 9

(Javno važeće obrazovanje)

(1) Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stiče po javno važećem obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja, ili po prilagođenom javno važećem obrazovnom programu ili dijelu tog programa, u skladu sa posebnim propisom koji uređuje tu oblast obrazovanja.

(2) Odrasli mogu stjecati znanja, vještine i kompetencije po donesenom, odnosno odobrenom programu obrazovanja ili dijelu tog programa, u skladu sa ovim Zakonom.

(3) Obrazovanje stečeno u smislu stava (2) ovog člana, nakon provjere od strane ovlaštene ustanove je javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom.

(4) Sadržina i postupak izdavanja javne isprave utvrdit će se posebnim pravilnikom koje donosi Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 10

(Organizatori obrazovanja odraslih)

(1) Formalno, odnosno neformalno obrazovanje odraslih prema ovome Zakonu mogu provoditi centri za obrazovanje odraslih, osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, škole/centri stranih jezika, škole/centri za informaciono-komunikacione tehnologije, centri za kulturu i obrazovanje, auto-škole, ustanove za smještaj i brigu o osobama s posebnim potrebama, te penološke i druge ustanove, udruženja građana, privredni subjekti i druga pravna lica koja su, između ostalog, kao svoju djelatnost navela obrazovanje odraslih i koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Standarde i normative, te način i postupak za utvrđivanje uvjeta koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu:

Standardi i normativi) donosi Ministarstvo, uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

(3) Centar za obrazovanje odraslih kao ustanovu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice (u daljem tekstu: osnivač) u svim oblicima svojine.

(4) Centar za obrazovanje odraslih, kao javnu ustanovu, može osnovati Kanton ili jedinica lokalne samouprave.

(5) Osnivač osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad ustanove, u skladu sa Standardima i normativima za realizaciju programa obrazovanja odraslih.

DIO III. CENTAR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Član 11

(Osnivanje centra za obrazovanje odraslih)

(1) Centar za obrazovanje odraslih, može se osnovati ako:

a) postoji potreba za njegovim osnivanjem (kada se osniva kao javna ustanova);

b) su obezbjeđena sredstva za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa za obrazovanje odraslih;

c) je osiguran adekvatan prostor koji ispunjava higijensko-tehničke uvjete u skladu sa standardima i normativima prostora i opreme, ima potreban broj predavača, stručnih saradnika i ostalih zaposlenih, i;

d) su obezbjeđena sredstva za rad od strane osnivača.

(2) Osnivač je dužan da, uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje centra za obrazovanje odraslih, Ministarstvu dostaviti:

a) osnivački akt;

b) elaborat o opravdanosti osnivanja;

c) podatke o licu ovlaštenom za zastupanje;

d) dokaz o osiguranim uvjetima i sredstvima za rad.

(3) Ministarstvo obavještava osnivača o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje

eventualno utvrđenih nedostataka.

(4) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava (3) ovog člana ne može biti duži od 30 dana.

(5) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana, od dana dostavljanja obavijesti iz stava (3) ovog člana, ne otkloni utvrđene nedostatke.

(6) Ispunjenost uvjeta za osnivanje centra za obrazovanje odraslih utvrđuje komisija koju imenuje ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: ministar).

(7) Troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za osnivanje centra za obrazovanje odraslih snosi osnivač.

(8) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za osnivanje centra za obrazovanje odraslih utvrdit će se posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.

Član 12

(Uvjeti za izvođenje Programa za obrazovanje odraslih)

Ministar rješenjem imenuje posebnu komisiju koja utvrđuje ispunjenost uvjeta za izvođenje programa za obrazovanje odraslih i u slučajevima kada postojeće obrazovne ustanove žele da se bave i obrazovanjem odraslih u skladu sa ovim zakonom.

Član 13

(Registar ustanova za obrazovanje odraslih)

(1) Ustanova za obrazovanje odraslih upisuje se u Registar ustanova za obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

(2) Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta, o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi Ministarstvo.

(3) U Registar se mogu upisati samo ustanove koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom.

(4) Provjeru uvjeta za upis u Registar vrši komisija koju formira ministar, a na zahtjev osnivača.

(5) Na osnovu pozitivnog izvještaja komisije iz stava (4) ovog člana, ministar donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za upis u Registar.

(6) Na osnovu rješenja iz stava (5) ovog člana, ustanova se upisuje u Sudski registar i danom upisa stiče status pravnog lica.

Član 14

(Provjera ispunjenosti uvjeta za rad)

(1) Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uvjeta rada ustanove za obrazovanje odraslih svake četiri godine.

(2) Ako se prilikom kontrole utvrdi da ustanova ne obavlja djelatnost na način utvrđen Zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane Zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od tri mjeseca.

(3) Dok utvrđene nepravilnosti iz stava (2) ovog člana ne budu otklonjene, ustanova ne može vršiti prijem i upis polaznika niti obavljati druge aktivnosti vezane za obrazovanje odraslih.

(4) Ako ustanova u roku iz stava (2) ovog člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo donosi odluku o zabrani rada i pokreće postupak brisanja ustanove iz Registra.

Član 15

(Brisanje iz Registra)

(1) Ustanova za obrazovanje odraslih briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i bližim propisima koje donosi Ministarstvo.

(2) Brisanje ustanove za obrazovanje odraslih iz Registra objavljuje se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

DIO IV. PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 16

(Programi obrazovanja odraslih)

(1) Programi obrazovanja odraslih mogu biti programi formalnog obrazovanja odraslih i programi neformalnog obrazovanja odraslih.

(2) Programi formalnog obrazovanja odraslih su:

a) programi osnovnog obrazovanja odraslih;

b) programi za stjecanje srednje stručne spreme;

c) posebni programi na visokoškolskim ustanovama;

d) programi za stjecanje prvog zanimanja;

e) programi prekvalifikacije;

f) programi dokvalifikacije;

g) programi osposobljavanja za manje složene poslove za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole.

(3) Programi neformalnog obrazovanja odraslih su:

a) programi osposobljavanja;

b) programi usavršavanja;

c) programi zaštite okoline i ekologije;

d) programi stranih jezika;

e) programi za rad na računaru;

f) programi poduzetništva i menadžmenta;

g) programi rada u struci;

h) programi iz poznavanja nauke i tehnologije;

i) programi kreativnog i umjetničkog izražavanja;

j) programi za stjecanje drugih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za lični i profesionalni razvoj.

(4) Programi obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: programi) prilagođeni su dobi, prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i kompetencijama odraslih.

(5) Programe iz stava (2) ovoga člana, donosi Ministarstvo na prijedlog Pedagoškog zavoda.

(6) Programe iz stava (2) ovog člana može donijeti i ustanova za obrazovanje odraslih uz saglasnost Ministarstva a na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja Pedagoškog zavoda.

(7) Program obrazovanja odraslih će biti prilagođen individualnim sposobnostima i mogućnostima odraslih osoba sa posebnim

obrazovnim potrebama, (odrasle osobe sa teškoćama u učenju te odrasle osobe sa invaliditetom), koji na obrazložen prijedlog Pedagoškog zavoda odobrava Ministarstvo.

(8) Programe iz stava (3) ovog člana donosi organizator obrazovanja.

(9) Izuzetno, ako na tržištu rada nema lica koja imaju potrebne/tražene kvalifikacije i kompetencije, programi neformalnog obrazovanja odraslih (programi osposobljavanja i usavršavanja) mogu biti, od strane Vlade, na prijedlog Ministarstva, proglašeni programima od posebnog interesa za Kanton i kroz postupak donošenja/odobravanja od strane Ministarstva, postati javno važeći programi.

Član 17

(Ogledni programi)

(1) Kada postoji potreba zbog uvođenja organizacionih promjena, primjene savremene tehnologije, zahtjeva tržišta rada za deficitarnim zanimanjima, programi obrazovanja ili dijelovi programa mogu se uvoditi i provjeravati oglednim programom, na prijedlog ustanove, privredne komore, obrtničke komore, udruženja poslodavaca, zavoda za zapošljavanje ili drugih zainteresiranih organizacija.

(2) Organizatora obrazovanja odraslih koji će izvoditi ogledni program određuje Ministarstvo.

(3) Izvođenje oglednog programa prati Pedagoški zavod.

Član 18

(Komore i reprezentativna udruženja poslodavaca)

(1) Privredna komora, Obrtnička komora i reprezentativna udruženja poslodavaca Zeničko-dobojskog kantona predlažu zanimanja za koja se pripremaju odgovarajući programi iz člana 17. ovog Zakona.

(2) Privredna komora, Obrtnička komora i reprezentativna udruženja poslodavaca Zeničko-dobojskog kantona:

a) organiziraju savjetovanja i specijalizacije za zaposlene;

b) učestvuju u koncipiranju programa učenja uz rad;

c) predlažu standarde praktičnih znanja;

d) predlažu programe usvršavanja i osposobljavanja;

e) vode registre poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad.

(3) Način provjere i verifikacije poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad, sadržaj i način vođenja Jedinstvenog registra poslodavaca utvrđuje se pravilnikom koji donosi Ministarstvo, na prijedlog Privredne komore.

Član 19

(Programi obrazovanja odraslih koji se realiziraju kroz praktičan rad)

(1) Programi obrazovanja koji se realiziraju kroz praktičan rad mogu se ostvariti kod organizatora obrazovanja, kod drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca.

(2) Ako se praktičan rad izvodi u objektima koji ne pripadaju organizatoru obrazovanja, međusobna prava i obaveze organizatora obrazovanja i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca ugovorom o praktičnom radu.

Član 20

(Sadržaj programa za obrazovanje odraslih)

Programom formalnog obrazovanja se obavezno utvrđuje:

a) naziv programa;

b) cilj(evi) programa;

c) znanja, vještine i kompetencije koje se stječu završetkom programa;

d) uvjeti za upis, napredovanje i završetak programa;

e) nastavni predmeti/moduli i/ili nastavni sadržaji;

f) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima/modulima i/ili nastavnim sadržajima (izraženo u nastavnim satima);

g) načini/oblici izvođenja programa;

h) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uvjeti za izvođenje programa;

i) način provjere ishoda učenja;

j) način evaluacije programa.

Član 20a

(Godišnji program rada)

(1) Na osnovu Programa obrazovanja odraslih iz člana 20. ovog zakona, centri za obrazovanje odraslih, prilikom osnivanja, donose prijedlog Godišnjeg programa rada.

(2) Centri za obrazovanje odraslih dostavljaju Godišnji program rada za svaku školsku godinu prema utvrđenoj metodologiji koji donosi Pedagoški zavod, a najkasnije 30 dana nakon završenog upisa polaznika.

Član 21

(Zahtjev za odobravanje izvođenja programa obrazovanja odraslih)

(1) Za odobravanje izvođenja programa u sistemu formalnog obrazovanja institucija registrovana za tu djelatnost Zahtjev podnosi Ministarstvu.

(2) Uz zahtjev se prilažu:

a) programi obrazovanja odraslih koji prethodno nisu proglašeni javno važećim;

b) dokazi o andragoškim radnicima koji izvode programe;

c) dokazi o prostoru, opremi i nastavnim sredstvima;

d) dokazi o načinu osiguranja sredstava za izvođenje programa;

e) dokaz o uplati naknade za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa.

(3) Naknada iz stava (2) tačke e) koristi se za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa obrazovanja odraslih.

(4) Ispunjenost uvjeta za izvođenje programa obrazovanja odraslih utvrđuje Komisija za ispunjenost uvjeta za izvođenje programa (u

daljnjem tekstu: Komisija) koju imenuje ministar.

(5) Postupak odobravanja izvođenja programa bliže se reguliše podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo.

Član 22

(Načini izvođenja programa za obrazovanje odraslih)

(1) Program se može izvoditi: redovnom nastavom, konsultativno-instruktivnom nastavom, dopisno-konsultativnom nastavom, kroz praktičan rad, nastavom na daljinu, te na drugi primjeren način.

(2) Program može imati modularnu strukturu.

(3) Polaznici obrazovanja su dužni prisustvovati redovnoj nastavi.

(4) Za polaznike obrazovanja koji nisu u mogućnosti svakodnevno prisustvovati redovnoj nastavi, organizira se konsultativno-instruktivna nastava, koja u programima za stjecanje osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno prekvalifikacije i dokvalifikacije može biti zastupljena sa najviše 30% od ukupno predviđenog trajanja nastave.

(5) Konsultativno-instruktivna nastava se provodi putem grupnih i individualnih konsultacija.

(6) Praktičan rad se izvodi u punom fondu predviđenih sati.

DIO V. POLAZNICI, ISPITI I NASTAVNICI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 23

(Polaznik obrazovanja odraslih)

(1) Odrasli koji se upisuju u program obrazovanja za odrasle stječu status polaznika obrazovanja.

(2) Polaznik obrazovanja odraslih u smislu ovog Zakona može biti lice starije od 15 godina koje nije završilo osnovno obrazovanje, odnosno lice koje je starije od 18 godina, a da pri tom nema status učenika ili studenta.

Član 24

(Upis polaznika)

(1) Status polaznika obrazovanja stiče se upisom u odgovarajući program obrazovanja.

(2) Upis polaznika u programe formalnog obrazovanja vrši se na osnovu konkursa koji objavljuje organizator obrazovanja.

(3) Programom obrazovanja odraslih propisuju se opći i posebni uvjeti koje mora ispunjavati polaznik obrazovanja odraslih.

(4) Konkurs sadrži:

a) opće i posebne uvjete za upis;

b) broj slobodnih mjesta za upis i programe obrazovanja;

c) rješenje o odobravanju izvođenja programa;

d) način izvođenja programa obrazovanja, trajanje i uvjete za njegovo završavanje;

e) naziv i značaj javne isprave koja se izdaje po završetku programa obrazovanja;

f) visinu školarine po jednom polazniku, ukoliko obrazovanje nije finansirano ili sufinansirano iz budžeta, javnih prihoda i dr.;

g) ako se na konkurs prijavi više kandidata nego što je moguće upisati, organizator obrazovanja dužan je prilikom izbora kandidata uzeti u obzir stepen ispunjenosti uvjeta u pogledu prethodnog obrazovanja i iskustva;

h) popis potrebne dokumentacije za upis.

(5) Uvjete upisa u neformalne programe obrazovanja određuje organizator obrazovanja.

(6) Upis polaznika može se izvršiti i na osnovu sporazuma koji se na zahtjev poslodavca zaključuje sa ustanovom za obrazovanje odraslih.

Član 25

(Ugovor o obrazovanju)

Prilikom upisa u formalni program obrazovanja, organizator obrazovanja i polaznik zaključuju ugovor o obrazovanju kojim uređuju međusobna prava i obaveze.

Član 26

(Ocjenjivanje polaznika i izdavanje isprava)

(1) Ocjenjivanje polaznika obrazovanja odraslih za stjecanje osnovnog i srednjeg obrazovanja vrši se u skladu sa propisima koji reguliraju te oblasti obrazovanja, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Polazniku programa osnovnog obrazovanja nakon završenog od prvog (I) do osmog (VIII) razreda izdaje se uvjerenje, a nakon završenog devetog (IX) razreda, svjedodžba.

(3) Polazniku programa srednjeg obrazovanja odraslih za stjecanje srednje stručne spreme na kraju svakog završenog razreda izdaje se svjedodžba, a nakon završnog ispita svjedodžba o završnom ispitu ili diploma.

(4) Polazniku programa prekvalifikacije i dokvalifikacije, po završetku programa izdaje se svjedodžba o završnom ispitu, odnosno diploma o stjecanju kvalifikacije.

(5) Polazniku koji završi javno važeći program osposobljavanja izdaje se uvjerenje o osposobljenosti.

(6) Polazniku koji završi javno važeći program usavršavanja izdaje se uvjerenje o usavršavanju.

Član 27

(Javne isprave)

(1) Znanja, vještine i kompetencije stečene obrazovanjem odraslih u okviru formalnog obrazovanja ili neformalnog obrazovanja po javno važećim programim u skladu sa ovim Zakonu dokazuju se javnim isprav-ama.

(2) Naziv, sadržaj i oblik isprave iz stava (1) ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 28

(Trajanje izvođenja programa za obrazovanje odraslih)

(1) Izvođenje programa za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle traje za prvi (I), drugi (II), treći (III), četvrti (IV) i peti (V) razred po

tri mjeseca, za šesti (VI), sedmi (VII), osmi (VIII) i deveti (IX) razred po šest mjeseci.

(2) Izvođenje programa za stjecanje srednje stručne spreme odraslih traje godinu manje od izvođenja programa za obrazovanje redovnih učenika.

(3) Izvođenje programa prekvalifikacije i dokvalifikacije traje najmanje šest mjeseci.

(4) Izvođenje programa osposobljavanja po javno važećim programima traje najmanje 120 nastavnih sati.

(5) Izvođenje programa usavršavanja nije vremenski ograničeno.

Član 29

(Profil i stručna sprema nastavnika za izvođenje programa)

(1) Program obrazovanja odraslih izvode: nastavnici, profesori, stručni suradnici, predavači, treneri, voditelji i drugi (u daljnjem tekstu: andragoški zaposlenici).

(2) Andragoški zaposlenici moraju ispunjavati uvjete propisane programom i imati dodatnu andragošku obuku.

(3) Andragoški zaposlenici imaju pravo i obavezu kontinuiranog stručnog i andragoškog usavršavanja.

Član 30

(Zasnivanje radnog odnosa u ustanovama za obrazovanje odraslih)

Andragoški zaposlenici zasnivaju radni odnos u ustanovama za obrazovanje odraslih u skladu sa odredbama radnog zakonodavstva.

Član 31

(Dokazivanje znanja, vještina i kompetencija)

(1) Odrasli mogu dokazivati znanja, vještine i kompetencije, neovisno o načinu na koji su prethodno stečena, polaganjem ispita.

(2) Ispite iz stava (1) ovoga člana organizira i provodi ustanova za obrazovanje odraslih koja izvodi program za stjecanje istih znanja, vještina i kompetencija i koja dobije ovlaštenje Ministarstva za provođenje ispita za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija kroz neformalno obrazovanje ili informalno učenje.

(3) Postupak davanja saglasnosti ustanovama za obrazovanje odraslih da mogu provoditi ispite za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija, kao i način organiziranja i provođenja ispita bit će propisani podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo.

Član 32

(Pomoćnički i majstorski ispit i ispit za obavljanje obrta)

(1) Polaganje pomoćničkih ispita, majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti za obavljanje vezanih obrta, naziv, sadržaj i oblik isprave koja se stječe polaganjem navedenih ispita i nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja ispita provodi se u skladu sa odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/09, 52/02, 29/03 i 11/05).

(2) Program za polaganje majstorskog ispita za svako zanimanje na prijedlog Pedagoškog zavoda donosi Ministarstvo.

DIO VI. DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJE O OBRAZOVANJU ODRASLIH

Član 33

(Dokumentacija)

(1) Ustanove za obrazovanje odraslih vode andragošku dokumentaciju.

(2) *(brisano)*

Član 34

(Evidencija)

(1) U oblasti obrazovanju odraslih vode se evidencije o ustanovama za obrazovanje odraslih, programima, polaznicima, radnicima te evidencije o drugim podacima važnim za praćenje stanja i razvoj djelatnosti.

(2) Sadržaj, oblik te način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije propisuje Ministarstvo.

DIO VII. PRAVO NA OBRAZOVNI ODMOR ZAPOSLENIH POLAZNIKA

Član 35

(Pravo na obrazovni odmor)

(1) Za sudjelovanje u programima, koji se izvode prema ovome Zakonu, zaposleni polaznici mogu ostvariti pravo na obrazovni odmor u trajanju od najmanje sedam dana godišnje.

(2) Ostvarivanje prava na obrazovni odmor utvrđuju zaposlenik i poslodavac sporazumno.

(3) Radi ostvarivanja prava na obrazovni odmor zaposlenik je obavezan poslodavcu dostaviti prijavu o upisu u program, te potvrdu o sudjelovanju odnosno o završetku programa.

(4) Potvrde i dokaze o sudjelovanju u programu, organizator obrazovanja odraslih izdaje bez naknade.

Član 36

(Naknada plaće)

(1) Pravo na obrazovni odmor može se ostvariti uz naknadu plaće ili bez naknade.

(2) Za vrijeme korištenja obrazovnog odmora uz naknadu plaće, zaposlenik ostvaruje naknadu plaće u visini plaće usaglašene sa poslodavcem.

DIO VIII. PRAĆENJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 37

(Nosioci praćenja i razvoja)

U praćenju i razvoju sistema obrazovanja odraslih sudjeluju: Vijeće za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: Vijeće), Ministarstvo i Pedagoški zavod.

Član 38

(Imenovanje i način rada Vijeća za obrazovanje odraslih)

(1) Vijeće čine predsjednik i dvanaest članova, koje imenuje Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog ministra, na period od četiri godine, vodeći računa o zastupljenosti ministarstava, ustanova za obrazovanje odraslih, poslodavaca i sindikata.

(2) Prijedloge kandidata za članove i predsjednika Vijeća podnose rukovodioci tijela državne uprave, jedinice lokalne samouprave,

ustanove za obrazovanje odraslih, poslovno-stručne organizacije, sindikati i udruženja poslodavaca koje imaju status socijalnog partnera.

(3) Konačnu listu kandidata za predsjednika i članove Vijeća utvrđuje ministar.

(4) Način rada Vijeća uređuje se poslovnikom.

(5) Članovi Vijeća imaju pravo na naknadu za svoj rad. Visinu naknade će utvrditi Vlada Kantona.

Član 39

(Zadaci Vijeća za obrazovanje odraslih)

Vijeće je stručno i savjetodavno tijelo Ministarstva, koje ima sljedeće zadatke:

a) predlaže Plan obrazovanja odraslih za period od tri godine, uz prethodno pribavljeno mišljenje zavoda za zapošljavanje, Privredne komore Kantona, Obrtničke komore Kantona, reprezentativna udruženja poslodavaca, organa jedinica lokalne samouprave i nadležnih ministarstava;

b) prati stanje i predlaže mjere za razvoj obrazovanja odraslih;

c) predlaže, odnosno daje mišljenja na prijedloge propisa iz oblasti obrazovanja odraslih;

d) predlaže finansiranje programa obrazovanja odraslih za koje se osiguravaju sredstva u budžetu Kantona.

Član 40

(Plan obrazovanja odraslih)

(1) Plan obrazovanja iz člana 39., stav (1), tačke a), utvrđuje:

a) prioritetne obrazovne oblasti obrazovanja odraslih;

b) infrastrukturne djelatnosti potreba obrazovanja odraslih;

c) raspoređivanje programa obrazovanja odraslih na jedinice lokalne samouprave;

d) okvirni obim sredstava za obrazovanje odraslih;

e) ministarstva koja su nadležna za obrazovanje odraslih;

f) programe i dinamiku njihovog ostvarivanja.

(2) Plan obrazovanja odraslih donosi Ministarstvo uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

(3) Plan obrazovanja odraslih donosi se najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Član 41

(Zadaci Ministarstva)

(1) Ministarstvo je zaduženo za praćenje, razvoj, vrednovanje i unapređenje sistema obrazovanja odraslih.

(2) U obavljanju djelatnosti iz stava (1) ovoga člana:

a) objavljuje javni poziv za izvođenje odgovarajućih programa obrazovanja koji se finansiraju iz budžeta Kantona;

b) obavlja analitičke i razvojne poslove u oblasti obrazovanja odraslih;

c) usklađuje prijedloge stručnih tijela;

d) obavlja nadzor nad radom ustanova za obrazovanje odraslih;

e) donosi propise za stručno osposobljavanje i usavršavanje u području obrazovanja odraslih;

f) inovira, prati i vrednuje provođenje programa obrazovanja odraslih;

g) potiče saradnju i sudjeluje u provođenju prog-rama i projekata vezanih za područje obrazovanja odraslih;

h) vodi bazu podataka i osigurava informacije o evidenciji i drugim važnim podacima vezanim za praćenje stanja i razvoja oblasti obrazovanja odraslih;

i) priprema analize poslovnih procesa djelatnosti obrazovanja odraslih;

j) utvrđuje kriterije za uspostavljanje, provođenje i nadzor sistemskog finansiranja obrazovanja odraslih.

Član 42

(Zadaci Pedagoškog zavoda)

Pri donošenju Godišnjeg programa rada iz člana 20.a, i provođenju Plana obrazovanja odraslih iz člana 40., ovog zakona Pedagoški zavod:

a) daje saglasnost na Godišnji program rada Centra za obrazovanje odraslih;

b) prati izvođenje programa obrazovanja i poduzima mjere koje su potrebne za njihovo izvođenje;

c) obavlja pedagoško-stručni nadzor i savjetodavno instruktivnu djelatnost u oblasti obrazovanja odraslih.

DIO VIII.a OBUKA ODRASLIH S CILJEM ODGOVORA NA HITNE POTREBE TRŽIŠTA RADA

Član 42a

(Zahtjev za organizovanje brze obuke)

(1) S ciljem odgovora na hitne potrebe tržišta rada poslodavac može Ministarstvu podnijeti zahtjev za organizovanje brze obuke.

(2) Uz zahtjev je potrebno dostaviti slijedeće podatke:

a) potreban broj kandidata za obuku;

b) vrsta obuke;

c) trajanje obuke;

d) obrazloženje potrebe za hitnom obukom.

Član 42b

(Obaveze Ministarstva)

(1) Ministarstvo će cijeniti zahtjev o hitnosti potrebe tržišta rada, te u slučaju da ocijeni da je isti opravdan, a u skladu sa postojećim resursima, donijeti rješenje o ispunjavanju uslova te preduzeti slijedeće aktivnosti, i to:

a) U roku 10 dana od dana dostavljenog zahtjeva ostvariti saradnju sa Službom za zapošljavanje, te definisati potrebnu strukturu kandidata sa kojima raspolaže Služba za zapošljavanje, odnosno utvrditi potencijalni broj kandidata za pristupanje obuci;

b) U roku od 30 dana od dana dostavljenog zahtjeva donijeti program za obrazovanje odraslih, a koji će biti pripremljen u saradnji sa poslodavcem, u skladu sa potrebnim ishodima učenja.

c) U roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva odrediti obrazovnu ustanovu koja će vršiti stručno teorijsku nastavu, a koja je upisana u Registar ministarstva.

(2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana, može se izjaviti žalba Drugostepenoj komisiji Vlade Zeničko-dobojskog kantona u roku od 15 dana od dana prijema istog.

Član 42c

(Trajanje obuke)

(1) Obuka iz prethodnog člana ne može biti kraća od 70 sati (teorijske i praktične nastave) niti duža od 120 sati (teorijske i praktične nastave).

(2) Trajanje obuke će se utvrditi u programu za obrazovanje odraslih za svaku vrstu obuke posebno.

Član 42d

(Polaganje ispita i certificiranje)

(1) Obrazovna ustanova koja vrši obuku, organizira polaganje ispita u skladu sa ovim zakonom.

(2) Kandidatima koji uspješno polože ispit obrazovna ustanova izdaje javnu ispravu koja je propisana od strane Ministarstva.

Član 42e

(Pravilnik o uslovima i načinu obuke odraslih s ciljem odgovora na hitne potrebe tržišta rada)

Ministarstvo će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik o uslovima i načinu obuke odraslih s ciljem odgovora na hitne potrebe tržišta rada.

DIO IX. FINANSIRANJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 43

(Značaj i finansiranje)

(1) Obrazovanje odraslih je zajednička odgovornost Kantona, jedinica lokalne samouprave, poslodavaca, zaposlenika, privrednih i stručnih asocijacija, udruženja, obrazovnih ustanova i pojedinaca.

(2) Sredstva za finansiranje obrazovanja odraslih mogu biti obezbjeđena iz javnih sredstava, sredstava poslodavaca, polaznika i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 44

(Sredstva koja osigurava budžet Kantona)

(1) U budžetu Kantona obavezno se osiguravaju sredstva za:

a) troškove izvođenja programa osnovnog obrazovanja odraslih za osobe koje imaju neprekidno mjesto prebivališta na području Zeničko-dobojskog kantona najmanje 12 mjeseci prije raspisivanja javnog poziva;

b) troškove praćenja, unapređivanja i razvoja obrazovanja odraslih.

(2) U budžetu Kantona se mogu osigurati sredstva za troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih osoba koje imaju završenu samo osnovnu školu, te druge programe obrazovanja u skladu sa Planom obrazovanja odraslih iz člana 40. ovog Zakona.

(3) Sva sredstva iz budžeta Kantona planirana u budžetima ministarstava ili kao transferi iz kojih se finansira obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje odraslih lica u svrhu zapošljavanja ili razvijanja kompetencija zaposlenih mogu biti dodjeljivana u skladu sa Planom obrazovanja odraslih.

Član 45

(Sredstva koja osigurava jedinica lokalne zajednice)

U budžetu jedinice lokalne samouprave osiguravaju se sredstva za:

a) investicije i investicijsko održavanje u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač;

b) materijalne troškove poslovanja u svrhu obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač;

c) troškove izvođenja programa.

Član 46

(Sredstva finansiranja iz drugih izvora)

Troškovi obrazovanja odraslih koji nisu pokriveni iz javnih sredstava mogu biti finansirani iz sredstava polaznika programa obrazovanja, poslodavaca, zavoda/službi za zapošljavanje, kroz posebne projekte, kao i sredstava drugih zainteresiranih pravnih i fizičkih lica.

Član 47

(Finansijski poticaji)

Iz budžeta Kantona i budžeta jedinica lokalne samouprave mogu se odobriti finansijski poticaji ustanovama za obrazovanje odraslih za:

a) opremanje nastavnim i drugim materijalnim sredstvima;

b) razvoj i provođenje inovativnih programa.

Član 48

(Dodjeljivanje sredstava)

Sredstva iz budžeta Kantona, odnosno budžeta jedinica lokalne samouprave iz člana 44., člana 45. i člana 47. ovoga Zakona dodjeljuju se ustanovama za obrazovanje odraslih na osnovu javnog poziva.

DIO X. NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 49

(Nadzor)

Nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona vrši Ministarstvo.

Član 50

(Prekršaji i novčane kazne)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova za obrazovanje odraslih ako:

a) postupi suprotno odredbama člana 23., člana 27., člana 28., člana 29., člana 33. i člana 34. ovoga Zakona;

b) javna sredstva troši nenamjenski;

c) od polaznika naplati troškove koji se finansiraju javnim sredstvima.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi za obrazovanje odraslih novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovoga člana ustanovi za obrazovanje odraslih može se izreći zaštitna mjera zabrane izvođenja programa u trajanju od jedne do tri godine.

(4) Za prekršaje iz stava (1) ovoga člana ovlašteni podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka je Inspekcija za obrazovanje.

DIO XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51

(Rok za donošenje podzakonskih akata)

Propise iz člana 9. stav (4), člana 10. stav (2), člana 11. stav (5), člana 13. stav (2), člana 18. stav (3), člana 21. stav (5), člana 27. stav (2), člana 31. stav (3), člana 33. stav (2) i člana 34. stav (2) ovoga Zakona, Ministarstvo će donijeti u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 52

(Usklađivanje internih akata)

(1) Ustanove koje se bave obrazovanjem odraslih dužne su da svoju organizaciju, djelatnost i pravila, usklade sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona i pratećih podzakonskih akata.

(2) Ustanove koje su registrirane i za obrazovanje odraslih po ranijim propisima, dužne su izvršiti reverifikaciju uvjeta rada i programa, u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona i pratećih podzakonskih akata.

Član 53

(Prestanak primjene ranijih propisa)

(1) Početkom primjene ovog Zakona, odredbe istog imaju prednost u primjeni u odnosu na sve druge propise koji se odnose na oblast obrazovanja odraslih.

(2) Polaznici obrazovanja odraslih koji su započeli svoje obrazovanje po propisima koji su bili na snazi do početka primjene ovog zakona mogu završiti započeto obrazovanje u skladu sa propisima i po programima koji su važili do dana početka primjene ovog zakona.

Član 54

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", a primjenjivat će se od 01.04.2015. godine.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o obrazovanju odraslih

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 13/2018)

Član 17

(Stupanje na snagu)

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".